

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Valja za vse leto . . . \$6.00
Za pol leta . . . \$3.00
Za New York celo leto . \$7.00
Za inozemstvo celo leto \$7.00

GLAS NARODA

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

List slovenskih delavcev v Ameriki.

TELEFON: CHelsea 3-3878

Entered as Second Class Matter September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879

TELEFON: CHelsea 3-3878

NO. 72. — ŠTEV. 72

NEW YORK, THURSDAY, MARCH 28, 1935. — ČETREK, 28. MARCA 1935

VOLUME XLIII. — LETNIK XLIII.

ANGLEŠKA VLADA BAJE SOGLAŠA S HITLERJEM

MEĐ NEMČIJO IN ANGLIJO JE BILA SKLENJENA TAJNA GENTLEMENSKA POGODBA

Angleški imperij še vedno zasleduje svojo staro politiko. — Nemčija naj ima na vzhodu povsem prosto roko. — Zunanje politični program kancelerja Hitlerja. — Angleški delegati so odpotovali, Nemčija pa nadaljuje z oboroževanjem.

BERLIN, Nemčija, 27. marca. — Neki angleški diplomat, čijega imena pa poročevalec ne sme izdati, je izjavil, da obstoji med Nemčijo in Anglijo nekakšen gentlemenški dogovor.

Soglasno s tem dogovorom, dovoljuje oziroma bo dovolila Anglija Nemčiji, da bo povečala svojo armado s posebnim ozirom na svojo vzhodno mejo.

Dva dni trajajoča posvetovanja med kancelerjem Hitlerjem in angleškim zunanjim ministrom Sir Simonom so se končala tako kot je Hitler želel.

Zahteval je namreč, naj bo v vojaškem pogledu Nemčija s Francijo popolnoma enakopravna. "Top za top, letalo za letalo!" je bilo njegovo geslo.

Druga fronta, na kateri se Nemčija nič kaj varno ne počuti, je fronta proti Rusiji. Nemčija mora imeti toliko letal in druge vojne opreme, da bo mogla uspešno kljubovati vsem napadom z Vzhoda.

Evropski diplomatski krogi že dalj časa opazujejo, da hoče dati Anglija Nemčiji povsem prosto roko, kar se tiče oboroževanja na kopnem in v zraku, le njeno oboroževanje na morju mora biti precej omejeno.

Izza sklenitve versailleske mirovne pogodbe, je Anglija na Francijo precej ljubosumna, ker slednja pri razširjevanju svoje vojaške moči sploh ne pozna nobene mere.

Predvsem zahteva Hitler, da mora imeti Nemčija isto toliko topov, vojakov in letal kot jih ima Francija. Nadalje ne sme v vojaškem oziru popolnoma nič zaostajati za Sovjetsko unijo.

Nemčija se ne navdušuje za preveč močno morarico. Zadovoljna bo, če bo njena mornarica znatno manjša kot je angleška.

Nemčija se bo vrnila v Ligo narodov le pod pogojem, da ugone druge države vsem njenim zahtevam.

Državni tajnik Eden, ki je spremljal Sir Simona v Berlin, je sinoči odpotoval v Varšavo. Iz Varšave se bo odpeljal v Moskvo, na povratku bo pa obiskal tudi Prago.

Angleška diplomata še nista dobro pospravila svoje prtljage, ko je že izjavil nemški minister za zunanje zadeve, von Neurath, da bo nemško ministarstvo za zrakoplovstvo v kratkem objavilo podrobnosti o nemškem oboroževanju v zraku.

Nemški minister za narodno obrambo von Blomberg je odpotoval v Šlezijo inšpicirat tamkajšnje garnizije.

Konferenca med Sir Simonom in Hitlerjem ni napravila posebno ugodnega vtisa na tujezemske diplomate, toda med njimi je eden, ki je s konferenco oziroma njenimi uspehi povsem zadovoljen. To je tukajšnji japonski poslanik Kiminoto Mušakoji.

On in drugi tukajšnji Japonci ne morejo prehnati sovražnega stališča, ki ga je zavzel Hitler proti sovjetski Rusiji.

Japonci so namreč prepričani, da se jim ni treba od Rusov ničesar bati, dokler ima Rusija na Zpadu tako mogočnega nasprotnika kot je Hitlerjeva Nemčija.

Nemško časopisje le redkobesedno omenja uspehe važnega posvetovanja med Hitlerjem in Sir Simonom. Najbrž je bilo časopisom prepovedano poročati resnično oziroma podrobnosti.

Vazna posvetovanja v Beogradu

ROOSEVELT SE ZAVZEMA ZA IZVEDBO NRA

Pred svojim odhodom je zahteval odločen nastop proti delodajalcem. Roosevelt je pisal D. Richbergu.

Washington, D. C., 27. marca. — Predsednik Roosevelt je pred svojim odhodom na počitnice ukazal, da NRA uprava odločno in strogo stopi na prste podjetnikom, ki kršijo pravilnik višnjevega orla. Z ozirom na to pa justični departament naznanja, da bo opustil Belcherjev slučaj, ki je bil označen kot neustaven.

Prvotno je vlada proti lesni trgovini Belcher dvignila tožbo zaradi kršenja pravilnika. Sedaj pa pravi justični departament, da stoji ta pravilnik na zelo slabih nogah in ga ni mogoče izvesti. Vprašanje glede ustavnosti pravilnika pa bo justični departament skušal pred sodiščem rešiti na podlagi trdnjega slučaja. Justični departament prav nič ne prikriva, da bi nepovoljna odločitev v Belcherjevem slučaju zlomila hrbtenico višnjevega orla.

William E. Belcher ima v Centerville, Ala. žago. Bil je obdolžen, da je kršil pravilnik glede plač in delovnega časa ter se je zato obrnil na zvezno sodišče, ki je razsodilo, da je v njegovem slučaju pravilnik protustaven.

Tozadevno pismo je predsednik pisal NRA administratorju Donaldu Richbergu, predno se je odpeljal na počitnice v vodovje Floride. Pismo se glasi:

"Prav posebno prosim justični urad, da pri izvedbi pravilnikov dajo vso svojo pomoč in da naroči vsem zveznim državnim pravnikom v deželi, da odločno in strogo nastopajo, da preprečijo kršitve in kaznujejo one, ki so kršili to postavbo."

Richberg se je pri predsedniku pritožil proti kršitvam pravilnikov in predsednik pravi v svojem odgovoru, da naj kongres naglo podaljša NRA postavbo. Ako kongres podaljšanja ne potrdi, bo NRA poslovanje poteklo 16. junija.

SCHACHTOV POZIV NA DELAVSTVO

Lipsko, Nemčija, 26. marca. Nemški gospodarski diktator dr. Hjalmar Schacht je rekel danes na velikem delavskem zborovanju, da delavec ni mogoče zvišati plač in skrajšati delovnega časa, dokler se gospodarske razmere ne izboljšajo.

RIM, Italija, 27. marca. — Italija je danes obveljala svetovno javnost, da bo reorganizacijo svoje zračne sile tako pospešila, da bo tožadveni program završen že v treh, ne pa v šestih letih, kot je bilo prvotno določeno.

FRANCIJA JE PREPOVEDALA IZVOZ OROŽJA

Flandin preklical preiskavo glede orožja. — Senat je potrdil francosko-italijansko prijateljstvo.

Pariz, Francija, 27. marca. V Parizu so se dogodile tri stvari, katere si je mogoče razlagati samo s strahom pred neposredno pretečo vojno: kabinet je izdal odredbo, ki preprečuje izvoz vojnega materiala; poslanska zbornica se je postavila za ministr. predsednika Etienne Flandina, ki je zahteval, da je ustavljena preiskava o trgovini z municijo, da ne bi Francija ravno v tem času nesla v javnost ukrepov za obrambo dežele in senat je v znak prijateljstva do bratskega latinskega naroda soglasno odobril rimski sporazum glede francosko-italijanskih interesov v Afriki.

Prepoved za izvoz vojnega materiala je bila izdana, ko je zunanji minister Pierre Laval svojim tovarišem podal podrobno poročilo o francosko-nemških odnosih. Prepoved pa se ne nanaša samo na orožje, temveč tudi na bombaž, magnézij in slično tvarino, ki je potrebna za izdelovanje municije.

Do sklepa za preklic preiskave o trgovini z municijo pa je prišlo, ko je ministrski predsednik Flandin stavil vprašanje glede zaupnice svoji vladi ter je s tem povzročil nevarnost vladne krize. Prej so se poslanci z veliko večino postavili proti vladi ter so s tem pokazali, da so zamerili Flandinu za očitke prejšnjega dne. Napetost med zbornico in vlado je bila tako velika, da je skoro prišlo do dejanskega spopada med Flandinom in poslancem Louisom Guillonem.

DRŽAVA BO SKRBELA ZA PETORČKE

Toronto, Canada, 26. marca. Minister David A. Kroll je rekel danes, da je vlada napravila dalekosežne načrte za oskrbo zakoncev Dionne in njihovih petorčkov.

Vlada bo družino preskrbovala s hrano in obleko ter ji bo dajala vsak mesec toliko denarja, da ji bo mogoče kriti tekoče stroške.

V šoli bodo petorčke učili poleg francosčine tudi angleščino.

Naročite se na "GLAS NARODA" največji slovenski dnevnik v Združenih državah

ŠTIRJE NAZIJI SO BILI OBSOJENI NA SMRT

Dva nazija v Memelu sta bila obsojena na dosmrtno ječo. — Nemčija vsled tega zelo razburjena.

Kovno, Litavska, 27. marca. Štirje nazijski voditelji, ki so bili obtoženi, da so se skušali polastiti Memela in ga pridržati Nemčiji, so bili obsojeni na smrt. Obsojenci Emil Boll, Walter Preiss, Heinrich Wagnat in Emil Lepa so spadali k skupini 126 nazijev, ki so bili postavljeni pred vojaško sodišče.

Dva druga obtožena sta bila obsojena na dosmrtno ječo, 35 jih je bilo oproščenih, ostali pa so bili obsojeni na zaporno kazen od enega do 12 let. Štirim obtožencem je bilo zaplenjeno njihovo premoženje. Ker pa je ta obsodba povzročila v Nemčiji veliko ogorčenje, bo litavska vlada najbrže štiri na smrt obsojene pomiločila na dosmrtno ječo. Postava določa, da morajo biti obsojenci v teku treh dni usmrčeni, kar pa se najbrže ne bo zgodilo. Vojaško sodišče bo 3. aprila razglasilo razsodbo in jo bo izročilo najvišjemu sodišču.

Štirim na smrt obsojenim je bilo tudi dokazano, da so umorili nekega drugega nazija, katerega so sumili, da je zaroto izdal litavski vladi.

Obravnava je dognala, da je bila zarota započeta leta 1933 in tedaj je bilo pripravljenih 20,000 napadalnih čet, da prekorajajo mejo in zasedejo Memel. Prvotno so nazijski voditelji pohod na Memel določili v aprilu 1934, toda so ga preložili na ugodnejši čas.

Truplo Jurija Jessutisa, katerega so naziji umorili, je bilo najdeno v reki Jura. Jessutis je baje policiji priznal, da je odpotoval v Berlin, da bi se posvetoval s tamošnjimi nazijskimi voditelji.

Splošno se domneva, da se bo predsednik Antanas Smetovna poslužil pravice pomiloženja.

OTROCI DRUŽIN NA RELIEFU

Washington, D. C., 27. marca. — Dognano statistično dejstvo, da imata mož in žena, ki živita na reliefu, več otrok kot pa družine, ki se bore z bordinim zaslužkom za vsakdanji kruh, dela administratorju reliefa Harryju L. Hopkinsu veliko preglavico.

Reliefna administracija je zadevo preiskovala skozi celo leto in je dognala, da se rodi družinam, ki živijo na reliefu vsako leto več otrok kot družinam, ki imajo stalni zaslužek.

MALA ANTANTA V SKUPNI FRONTI PROTI OBOROŽEVANJU NEMČIJE

BEOGRAD, Jugoslavija, 27. marca. — Beograjski vladni krogi so mnenja, da bo Mala antanta stopila v skupno fronto prot nemškemu oboroževanju. To domnevanje je bilo še povečano, ko je romunski zunanji minister Nikolaj Titulescu končal svoje posvetovanje z jugoslovanskimi vodilnimi državniki in je nato odpotoval v Bratislavo, kjer se bo sestal s čehoslovaškim zunanjim ministrom dr. Edvardom Benešem.

PRIZADEVANJA ZA OSVOBODITEV HAUPTMANNA

Hauptmannova žena ni posebnega sreče. — Oblasti ji ne dovoli nabirati za obrambni fond.

Chicago, Ill., 26. marca. — Potovanje Mrs. Ane Hauptmann po osrednjem zapadu je najbrže prišlo do konca. Mestna oblast ji je prepovedala zborovanje, na katerem je hotela nabirati sklad za obrambo svojega moža. Vsled tega se je odločila, da se vrne v Brooklyn k svojemu otroku.

Hauptmannova žena in njena "skupina" je prišla na mestno letališče z aeroplanom iz Detroita, kjer ji je policija tudi prepovedala nabirati denar za obrambo njenega moža.

Mrs. Hauptmann, ki je bila oblečena po zadnji modi, je spremljal njen oglaševalni zastopnik, odvetnik Arnold Weber in njegova žena, je rekla, da je bila v Detroitu razočarana in da želi čimprej vrniti se v New York.

Weberju se ni posrečilo najti dvorane za zborovanje, poleg tega pa tudi policija ne mara dati potrebnega dovoljenja.

POZABLJIV MOŽ

Seattle, Wash., 27. marca. — Ko je William Neagle o Božiču prežl svojo ženo Astrid in ji ni dal nikakega darila, in se je z darilom tudi ni spomnil ob njenem rojstnem dnevu, je bila žena užaljena. Ko ji pa za sv. Valentina ni pisal ne pisma, ne dopisnice, ga je tožila za ločitev zakona.

IRSKA PROTI KOMUNISTOM

Dublin, Irska, 26. marca. — Vsled zadnjih političnih izgrediv so irske oblasti brez vsakega povoda aretirale štirideset komunističnih voditeljev. Med aretiranimi se nahaja tudi znani pisatelj Peter O'Donnell. Aretacije so se završile v zvezi z veliko stavko uslužbencev poulične železnice.

Dobro poučeni krogi mislijo, da se Mala antanta ne bo samostojno postavila proti nemškemu oboroževanju, temveč da bo Titulescu nesel v Pariz natančen dogovor med državami Male antante glede sedanjega položaja v Nemčiji.

Razprav pa se nista udeležila samo jugoslovanski ministrski predsednik Bogoljub Jeftić in Titulescu, temveč tudi regent princ Pavel in zastopniki članice balkanske zveze.

Beograd, Jugoslavija, 27. marca. — Konferenca Nikolaja Titulescu in Bogoljuba Jeftića se je v torek nadaljevala ves dan. Med opoldanskim odmorom je Titulescu sprejela kraljica-vdova Marija, nato pa je bil na kosilu skupno z Jeftićem pri princu Pavlu.

Po kosilu so imeli vsi trije dolgo konferenco, ki je bila zelo važna, da se je obema zunanjima ministroma zdelo potrebno, da natančno pončita regenta o celem vprašanju oborožitve osrednje Evrope in Balkana.

Pozneje popoldne je Titulescu sprejel zastopnike držav Male antante in balkanske zveze. Proti večerni je odpotoval v Bratislavo, da se sestane s čehoslovaškim zunanjim ministrom dr. Benešem. Predno pa je odpotoval iz Beograda, je podal časnikarskim poročevalcem izjavo, v kateri je samo povedal, da vlada popolni sporazum med njim in Jeftićem.

Uradni krogi zatrjujejo, da je Mala antanta odločno proti oborožitvi Madžarske in Bolgarske, glede oborožitve Nemčije pa samostojno ne bo storila nobenega koraka, temveč bo celo zadevo prepuстила velesilam, katerim bo sledila v njihovi odločitvi.

Jugoslovanska javnost pa sedaj najbolj ugiiblje, kaj sta sklenila Titulescu in Jeftić glede oborožitve Avstrije. O tem nista po konferenci ničesar objavila. Znano pa je, da je Mala antanta nasprotovala Italiji, ki je pri volji dovoliti Avstriji, da vpelje obvezno vojaško službo. Toda navzlic Titulescovi zahtevi Mala antanta v tem oziru Italiji ne bo nasprotovala. Posebno Jugoslavija je odločno proti temu, ker se v tem trenutku noče zameriti Italiji, ki ji je pred dnevi ponudila prijateljsko roko.

Advertise in
"Glas Naroda"

"Glas Naroda"

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Sakser, President

L. Benedik, Treas.

Place of business of the corporation and addresses of above officers:
216 W. 18th Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays

Na celo leto velja za Ameriko in
Kanado \$5.00
Za pol leta \$3.00
Za četrt leta \$1.50

Subscription Yearly \$6.00

Advertisement on Agreement

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenredno in praznikov.

Dopis brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagovito pošilja po Money Order. Pri sprejembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejšnje bivališče naznanijo, da hitreje najdemo naslovnik.

"GLAS NARODA", 216 W. 18th Street, New York, N. Y.
Telephone: CHelsea 2-3374

KAJ BO POVEDAL SIR SIMON

Razburljivi dnevi berlinskih posvetovanj so minili, angleški zunanji minister Sir Simon se je vrnil v London, v nemškem glavnem mestu so se pa začeli baviti z novimi načeti.

O čem so dva dni razpravljali, kaj so sklenili, kaj so dosegli?

Razen direktnih udeležencev nihče ne ve. Direktni udeleženci morajo zaenkrat molčati.

Prvi, ki bo prekinil molk, bo Sir John Simon, angleški zunanji minister, ki bo moral poročati o svojih uspehih in neuspehih angleški poslanski zbornici.

Njegovo poročilo bo moralo biti točno in jedrnat ter se bo povsem razlikovalo od poročil, ki so jih prinesli listi, namreč, da so bili zastopniki Anglije v Berlinu navdušeno pozdravljeni in ljubeznivo sprejeti, da jih je Hitler dobro pogostil in z njimi več ur prijateljsko kramljal.

Angleška poslanska zbornica se s tem ne bo zadovoljila, ampak bo hotela vedeti dosti več.

Poslanci bodo zahtevali vse podrobnosti. Sir Simon ne bo mogel in smel ničesar prikrivati, in svet mu bo hvaležen za to.

Sir Simon bo v svojem lastnem interesu dal jasno in točno izjavo, kajti predobro ve, da njegovi politični nasprotniki v angleškem parlamentu čakajo, kako bi se ga iznebili.

Njegovi nasprotniki so v prvi vrsti zagrizeni starokopitneži, katerim je Sir Simon že večkrat zmedel štrane.

Sir Simonova potovanja so tem ljudem trn v peti. Ne prestando so namreč uveljavljali geslo, da mora biti Anglija prva, da mora biti izolirana od ostale Evrope ter da ne sme imeti nobenih obveznosti napram kontinentalnim državam.

Sir John Simon pa zavzema povsem drugačno stališče. On namreč ve, da je med evropskimi narodi potrebna politika sodelovanja, kajti v dobi letal in radia je osamljenost nemogoča. Splošna gospodarska kriza je spravila vse narode v trgovsko in gospodarsko odvisnost.

Kaj je dosegel John Simon v Berlinu za pomirjenje Evrope?

Angleška poslanska zbornica mu bo stavila to vprašanje, in ves svet bo nestrpno čakal njegovega odgovora.

Nasprotnikom Sir Simona je dosti več za lastne materialne interese kot pa za pomirjenje Evrope.

Toda angleški zunanji urad ignorira njihove pretuje ter vztraja na stališču, da je pomirjenje Evrope važnejše nego pomirjenje akeijonarjev.

Le z obiskom Sir Simona v Berlinu, Moskvi in Varšavi mora Anglija poudariti svojo miroljubnost.

Važno za potovanje.

Kdor je namenjen potovati v stari kraj ali dobiti koga od tam, je potrebno, da je poučen v vseh stvarih. Vse naše dolgoletne skušnje vam zamoremo dati najboljša pojasnila in tudi vse potrebne preskrbeti, da je potovanje udobno in hitro. Zato se zaupno obrnite na nas za vse pojasnila.

Mi preskrbimo vse, bodisi prošnje za povratna dovoljenja, potne liste, vizeje in sploh vse, kar je za potovanje potrebno v najhitrejšem času, in kar je glavno, za najmanjšo stroško.

Nedržavljeni naj ne odlašajo do zadnjega trenutka, ker predno se dobi iz Washingtona povratno dovoljenje, EE-ENTRY PERMIT, trpi najmanj en mesec.

Pišite torej takoj za bresplašno navodila in navodila vam, da boste poceni in udobno potovali.

SLOVENIC PUBLISHING CO.
TRAVEL BUREAU
216 West 18th Street
New York, N. Y.

TRINERJEVO GRANKO VINO
odpravlja zaprtje, napuhjenost,
nervoznost, nespečnost.

Dopisi.

Chicago, Ill.

Zopet je prišla pomlad v deželo. Dne 21. marca je bilo v resnici lepo. Solnce je tako toplo da je začel regrat poganjati iz zemlje. Vsak se veseli lepe, zelene pomladi, da bomo lahko šli v parke.

Depresije, ki nas tare že pet let, še vedno noče biti konec, vendar kljub slabim časom se je v nedeljo zvečer zbralo v tukajšnjem Kongres Hotelu, ki je eden najlepših v Chicagu, čez dva tisoč Jugoslovancev, da se poslovimo od jugoslovanskega konzula dr. Kolombatovića, ki odhaja v staro domovino, da prevzame novo službo.

Kar sem videla v nedeljo, ne bom nikoli pozabila. Četudi je dež lil kot za stavo, se je toliko ljudstva udeležilo da je zmanjkalo prostora okoli miz. Ob deveti uri je bil banket, potem se je vršila slavnost do dveh zjutraj. Zastopani so bili vsi evropski diplomati in so govorili ter čestitali slavljenemu.

Prvi govornik je bil naš priljubljeni gospod Edward Kelly, župan čikaški. On in vsi drugi govorniki so se izrazili, da tako velikanske udeležbe niso še videli v počast eni osebi.

Iz Clevelanda, Ohio sta se udeležila Mr. Josip Grdina in njegov stric Anton Grdina, ki je tudi govoril za Slovence.

Vzelo bi preveč prostora v listu, ako bi hotela vse opisati. Rečem samo, da lepo je bilo. Pozdrav!

Frances Lukanič.

Waukegan, Ill.

Z veseljem smo čitali objavo, da bo pelo newyorško pevsko društvo "Slovan" v sredo 3. aprila na največji radio postaji v New Yorku WEAF.

Seznam radio postaj izkazuje, da kontrolira to postajo National Broadcasting Co., Inc. of New York, N. Y. ter da so oddajani programi iz te postaje z oddajno aparaturo do 50 tisoč voltov moči. Potem takem bo mogoče poslušati ta program po Ameriki vsakemu, ki ga zanima lepo slovensko petje.

Za sprejem s postaje WEAF je treba nekatere aparate naravnati na številko 66, druge pa na 660, kakor ima pač eden ali drugi številni sistem za znanovan na svojem radio.

Važno je tudi glede časa za sprejem programa. Oddajanje bo od 6 do 6.15 zvečer (Eastern Standard Time) iz New Yorka. Tukaj okrog srednjega zapada bo takrat ura šele 5 zvečer (po Central Standard Time) ter naj tako računa vsak, koliko je ura pri njih, kadar je v New Yorku 6 zvečer, ker lahko bo žal vsakemu, kdor bo zamudil kratak četrt ure užitek ob lepem petju slovenskih pesmi.

Odkar nisem slišal "Slovana" osebno, sem uverjen, da se je pod vodstvom pevovodje Mr. Hudeta še izpopolnil. Slišali bomo zopet lep tenor večno mladega Potuska ter mogočne kontra basove. Ako bo Vinko Končan program oznanjeval, ga bom tudi po njegovem glasu spoznal.

Veliko važnosti polaga oddajna postaja po takih programih na prejetjo oceno številnih poslušalcev programa. Čim

večje število pisem in dopisnic prejme, tem več prilike je dane društvu za ponoven nastop.

Sporočil naj zato vsak svoje mnenje in željo za zopetno oddajanje. Kama je pisanje nasloviti, bo gotovo naznanjeno po programu.

Pozdrav "Slovanu"!

Jože Zelenc.

Pittsburgh, Pa.

Slovenski javnosti v Pittsburghu se javlja, da bo v prihodnje lepa narodna gledališka predstava, katero priredi pevski odsek "Prešeren" v nedeljo dne 31. marca ob 2. uri popoldne v Slovenskem Domu. "Divji lovci" je ena najbolj priljubljenih slovenskih predstav v Ameriki in starem kraju. Vloge so tudi v dobrih rokah in igralci so pridno na delu ter nam zagotavljajo, da bo to ena dosedaj najlepših predstavitev.

Večje igre so bile bolj redke v zadnjih 10 letih, toda ako lahko sodelimo po aktivnosti pevskega odseka v zadnjem letu, lahko pričakujemo, da bo to marljivo društvo zopet obudilo našo slovensko dramo in kulturo s podvojenimi močmi, zakar jim gre posebno priznanje.

Naselbina Pittsburgh s svojo okolico bi sploh morala imeti še več moči in delavcev na kulturnem polju, ker bi potem bolj uspešno širili čast in ugled Slovanov v Ameriki. Posebno priporočljivo bi bilo, da vpišemo našo mladino v pevsko in dramske zbornice, kjer se bi priučili na naše lepe pesmi in bi se tudi še bolj seznanili z našim maternim jezikom.

Pevskemu odseku "Prešeren" bi morali slediti tudi ostali naši rojaki z vsemi močmi, ker ako hočemo doseči za-

Cena

DR. KERNOVEGA BERILA
JE ZNIŽANA

Angleško-slovensko

Berilo

ENGLISH SLOVENE READER

STANE SAKO

\$2

Naročite ga pri —

KNJIGARNI "GLAS NARODA"

216 WEST 18th STREET

New York City.

željeni cilj pri Slovenskem Domu, je treba skupnega delovanja, sicer ne bomo imeli znanega napredka nikoli.

Joseph Pogačar,
zastopnik G. N.

Naši v Ameriki

ROJAKE PROSIMO, NAJ NAM
NAKRATKO NA DOPISNICI
SPOROČE SLOVENSKE NOVICE
IZ NASELBINE.

— V Clevelandu je umrla soproga znanega slovenskega pesnika Ivana Zormanca.

— V soboto okrog 9. ure zvečer je v Clevelandu ponesreči padel po stopnicah v klet dobro znani rojak Anton Vrhovec, star 51 let. Pri padcu je dobil tako težko rano na glavi, da je bil na mestu mrtev. Dnoma je bil iz Trebnjega na Dolenjskem, od koder je prišel v Ameriko pred 30 leti.

— V Pueblo, Colo. je umrl po pet let trajajoči bolezni rojak Urban Papež, doma iz vasi Seča pri Hinjah. Zapustil je ženo, pet sinov in dve hčeri.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

I. L., Windsor, Ont., Canada.

Vest smo posneli po ljubljanskem "Jutru". Podrobnosti nam žal niso znane.

HITLERJEVA SESTRA

Dunajski listi pišejo o Hitlerjevi sestri, ki živi na Dunaju; saj je Hitler Avstrijec. Iz teh poročil posnemamo:

V hiši Schöenbrunnasse 52 v podstrešni sobici živi sestra nemškega kancelerja. V tej hiši prebiva gospodična Pavla Hitler že od l. 1919. Sedaj je stara 35 let. V hišo se je preselila še kot mlado dekle s svojo vdovelo sestro. Obe dami sta prvotno prebivali v lepem stanovanju v 1. nadstropju. Živele sta sami zase. Le redkokdaj sta se s kom menili o svoji družini: da imata brata Adolfa, ki mnogo potuje po svetu in včasih piše. Mlada vdova gospa Raupal in gospodična Pavla sta živeli čisto sami za se.

Nekega dne pa sta sestri brali, da je Adolf Hitler postal nemški kanceler. Adolf — njun brat. Pismoša je pri našel pisma z nemškimi znankami in denar. V pisemskih ovitkih je bilo tiskano: Tajništvo državnega kancelerja. Obe ženski sta se teh pisem razveselili, saj jih je pisal brat.

Pred kakim letom, je gospa Raupal zapustila svojo sestro Pavlo. Brat jo je poklical k sebi v Nemčijo, da bi mu gospodična, ker Adolf ni oženjen, Pavla pa je ostala na Dunaju. Lepo pohištvo iz prvega nadstropja je spravila v skladišče, sama pa se je preselila v podstrešno sobico. Čez en teden se bo gospodična Pavla preselila iz hiše, v kateri je stanovala od mladih let, in se bo preselila v Doebing, kjer je najela krasno "stanu primerno" stanovanje.

Gospodična Pavla Hitler nikdar ne govori o politiki. Pač se pa rada spominja svoje sestre, katera je odšla v Nemčijo k bratu. Gospodična Pavla ima temne lase in značilne pete. Precej je podobna svojemu bratu Adolfu, kakršen je na slikah. Občena je zelo elegantna, a preprosta. Kretnje ima odločne, govori pa tiho, prijazno in skromno. Vsako jutro vstaja že na vse zgodaj, ter se vozi v Doebing pripravljat novo stanovanje. Vsi se čudijo, zakaj ne gre k bratu v Berlin. A ona je — Dunajčanka. Vse, kar v listih bere o svojem bratu, izreže in mu v pismu pošlje.

Peter Zgaga

Vse evropske države so do zob oborožene in bi se raje danes nego jutri udarile. In prav gotovo bi se, če bi jim ne manjkalo najsilnejšega orožja, ki se mu pravi — denar.

Sir John Simon je z najlepšimi nadami odpotoval v Berlin in se po dveh dneh vrnil iz Berlina.

Dosegel ni dosti. V gotovem pogledu sličen je tistemu slovenskemu Janezu, ki je bil šel v Zagreb ter pravi o njem hrvatski pregovor: Janez v Zagreb in Janez iz Zagreba.

Ze zdaj se je začelo pojavljati vprašanje: — Kdo bo hotel predsednik Združenih držav? Ali bo zmaga politika Franklina Roosevelta, ali bodo prebivalstvo premamili megleni cilji Huey Longa in očeta Coughlina.

Oh, kako lahko je reševati domovino z besedami in na papirju!

Prijatelja, ki se že dolgo let nista videla, sta se srečala na postaji.

— No, kaj pa ti počneš tukaj?

— Od svoje ljubice sem se poslovil.

— Ali je odpotovala?

— Zdaj se ni, toda vsak hip bo.

— Kje pa je?

— Tam v kotu stoji. Tista v beli obleki.

— Čedna ženska, nimaš slabega okusa, prijatelj. Toda, kdo je tisti dedec, ki se z njo pogovarja? Glej, glej... pazi nanjo...! Zdaj jo je objel in poljubil... Če bi bil jaz v tvoji koži, bi stopil k njemu in bi ga vsekaj za uho.

— Oh, saj ni tako hudo — je vzdihnil zaljubljenec.

— Če je njen brat, bi nič ne rekel, toda če je kdo drugi, bi mu že pokazal.

— Ne, ni njen brat, pač pa njen mož...

Trgovci je stopil v posredovalnico za službe rekoč:

— Blagajnika bi rad.

— I, saj smo vam zadnji teden enega poslali — je odvrnil uradnik.

— Saj tistega bi rad dobil.

Če ti ponudi gostitelj cigaro in pravi, da sta dve za petindvajset centov ter vsak eno prižgeta, se ti zdi, da je dal za tvojo dva centa, za svojo pa triindvajset centov.

Nekateri moški so zelo brezsrčni in hočejo komandirati svoje žene, da je groza.

Vse mora biti po njihovi volji. Če ne, je ogenj v strehi. Nekega dne si je žena vbila v glavo pregrešno misel, da si mora pristrči lase. Najbrž je domnevala, da bo lepša, če ne bo imela take grive na glavi. Ona, da ja, on pa, da ne.

Nobenih neumnosti ne boš uganjala — je rohnel. — Ne boš si jih dala pristrči in ne boš. Brez mojega dovoljenja že ne. Pristrženih las ne boš nosila, pa amen!

Po kratkem premisleku je odvrnila:

— Vse; kar je prav! Ali si mogoče ti mene vprašal za dovoljenje, ko si začel nositi plešo?

Iz Plainfielda, N. J. so mi poslali rojaki šopek zvoncev. Torej je naposled vseeno prizvonila vroče zaželjena in dolgo pričakovana pomlad

REFORMA SOCIJALNEGA ZAVAROVANJA V NEMČIJI

Blagostanja kake države ne presojamo samo po njenem premoženju, po njeni vojaški moči, temveč tudi po njeni pametnosti in uvidnosti socialni politiki. Od Bismarcka, ki je bil pod silo razmer prisiljen v Nemčiji izpeljati socialno zavarovanje, pa do najnovejšega časa je Nemčija v socialni politiki prednjačila pred vsemi državami na svetu.

Socialno zavarovanje v Nemčiji predstavlja ogromno delo, izvršeno v zadnjih 50 letih. Delo je bilo odlično izvršeno in zares prepojeno s socialnim duhom. Tudi največje katastrofe, ki so Nemčijo zadale, kot na pr. povojna inflacija, izredno huda gospodarska kriza, niso omajale temeljev nemškega soc. zavarovanja.

V Nemčiji so vpeljane sledeče panoge socialnega zavarovanja: Bolniško zavarovanje, nezgodno, invalidno, zavarovanje nameščenec in zavarovanje brezposelnih rudarjev. Rudarji imajo uposebno zavarovanje. Nezgodno zavarovanje pa je zopet razdeljeno na poljedelsko, obrtniško in pomorsko zavarovanje. Rudarsko zavarovanje je deljeno na delavsko in nameščenico.

Bolniško zavarovanje obsega v glavnem okrožje, državnih, esnafskih in privatnih bolnišnic (ki so pod državnim nadzorstvom) in pa pomorske blagajne. Pri invalidnem zavarovanju je poleg posebnih uradov za zavarovanje na državnih železnicah, rudarskih in pomorskih podjetjih, še 21 drž. zavarovalnica. Poleg Osrednjega urada, ki je edini nosilec soc. zavarovanja, obstaja še 9 privatnih blagajn.

V letu 1932 je šlo bolniško zavarovanje 18.7 milijonov članov, nezgodno 24 milijonov, invalidsko 18 milijonov članov. Za vse zavarovance, v številni

tudi nameščenice, je skrbelo 7 tisoč nosilcev zavarovanja.

Dosedanji sistem soc. zavarovanja je slonel na načelu vzajemnosti in samopomoči. Močnejši naj ščiti šibkejšega. Zavarovani član je moral prispevati za bolniško in nezgodno zavarovanje 12% od svojega zaslužka. Plačal pa je za prvi dve skupini zavarovanja delavce dve tretjini, delodajalec eno tretjino, poleg tega je moral delodajalec v celoti plačati prispevek za primer nezgode.

Prispevek za invalidno zavarovanje je znašal 5% zaslužka. Zavarovanci so morali plačati dve tretjini, delodajalec eno tretjino.

Član je imel pravico do sledečih dajatev: do zdravniškega pregleda po svobodni izbiri zdravnika, do zdravil, prevoza v bolnišnico, sanatorij, okrevališče, do hranarine. V primeru nezgode je imel pravico do rente. Končno še do starostne rente, da "rente malega človeka", kakor so jo imenovali, ki je avtomatično nastopila s 50. letom starosti, seveda le v primeru, da je bila predpisana vsota prispevkov vplačana.

Za časa republike je delavska zaščitna zakonodaja stalno napredovala in se spopolnjevala. Oblasti so imele za stvar izredno razumevanje. Vsi so se zavedali, da je lažje boleznim preprečevati, kot pa jih zdraviti. Vzgojiti so hoteli zdrav in močan delavski stan, zdrav rod, ki na starost ne bo padel v breme državi in javni dobrodelnosti. Zato so Nemci v tem času z veliko vnemo gradili sanatorije, bolnišnice, okrevališča itd. Take delavnosti ni bilo ne prej ne poslej.

Prvi udarec je zadal soc. zavarovanju zadnji nemški kancler von Papen. Ta je pričel z znano demontažo soc. zavarovanja. S pomočjo slovitih "zastilne naredbe" je omejil delokrog bolezenskega zavarovanja, povečal pa je število zdravnikov-zaupnikov. Le da ti zdravniki niso uživali pravnobnega zaupanja zavarovancev. Nezgodne rente so se

AMERIŠKA LETALKA

Amelia Earhart je nedavno imela predavanje pred člani Ameriške Zemljepisne družbe. Po predavanju ji je predsednik družbe čestital na doseženih uspehih.

zmanjšale pod eksistenčni minimum.

Za ozdravljenje katastrofalne gospodarske in finančne politike nemške vlade so potrebne reforme. Zdravljenje se vrši po znanem receptu — škpanja in odtrgovanja tistim, ki imajo najmanj — delavcem. Izvedli so sanacijo nemškega invalidskega ter nameščenškega zavarovanja. Invalidsko zavarovanje bo odslej slonelo na principu, da mora vsak zavarovavec vplačati vse prispevke, ki jih bo pozneje užival. Potrebno je bilo zvišanje prispevkov. Rente bodo podvržene rednemu zmanjševanju.

Slika sedanjega stanja soc. zavarovanja v Nemčiji bo približno takale:

Velja načelo, da kolikor plačaš, toliko dobiš. Prispevki za invalidsko zavarovanje se bodo zvišali pri delavcih za 33% in pri nameščenih za 10%. To je novo in silno breme. Da ne bodo delavci in nameščenici preveč obremenjeni, odreja zakon tudi reformo prispevkov. Delodajalec in delojemalec plačata prispevke v razmerju 1:1. Delodajalec naj bi tako bil nekoliko razbremenjen. V praksi je ta reč drugačna. Ko je stopil novi zakon v veljavo, so delodajalci delavcem in nameščenem takoj odtrgali od zaslužka povišani prispevek, do čim sami poviška niso plačali. S povišanjem prispevka bi bili delodajalci obremenjeni za 200 milijonov mark. Tako obteženje gospodarskih krogov pa je spričo katastrofalnega položaja nemogoče. Treba je počakati, da se razmere zboljšajo. Resnično in žalostno je tole dejstvo: Delojemalci, ki komaj žive, morajo doprinesiti žrtev in plačati povišan prispevek; delodajalci pa ne zmorejo 200 milijonov obremenitve, pa čeprav pri mnogih podjetjih dele danes večje dividende, kakor so jih delili pred vojno.

HRIPA IN SPOMIN

V Varšavi razsaja, kakor drugod, huda hripa, ki je imela v več primerih za posledico izgubo spomina. Dva človeka sta pod vplivom te posledice tudi izgubila.

Prvi je bil lastnik ene največjih varšavskih kavarn. Zjutraj je prišel, kakor običajno, v svojo pisarno. Hipoma je vstal, si dal prinesiti plašč in odšel. Odtlej ga niso več videli. Druga žrtev te čudne bolezni je tajnik varšavskega Kluba častnikov. Tudi njega še niso mogli odkriti.

Zdravniki ne vedo povedati, kje ima pozabilna bolezen svoj izvor, pravijo pa, da je to po hripi samo začasen pojav. V resnici se je doslej še vsem, ki se jih je lotila, po dveh, treh tednih spomin vrnil. Upajmo, da bosta tega deležna tudi oba ožginila moža.

ISKREČA SE ŽENSKA

V bližini Ravenne v Italiji živi 27-letna Terezija Ponci, ki predstavlja za znanost nič manj zanimiv problem, nego je svetlikajoča se žena iz istrskega Pirana. Poncijeva boleha že štiri leta za spondilitisom, ki se ji je v zadnjem času še poslabšal. V decembru je opazila pri slačanju, da se ji prsti svetijo in švigajo iz njihovih koncev prasketajoče iskre. Ko se je to ponovilo še nekoliko večerov, so poklicali zdravnika. Ta je pozval še enega tovariša, in sta ugotovila, da ne gre za noben trik ali pomoto. V zadnjih mesecih se je stvar ponovila še večkrat, nekoč deset večerov zaporedoma, a vedno po slačanju. Pojav isker je združen s tipičnim vonjem, ki nastaja po električnih sprožitvah. Medicinski krogi se živo zanimajo, a mu ne vedo razlagati.

BOMBE V LUZERNE OKRAJU

Wilkesbarre, Pa., 26. marca. V Luzerne okraju, kjer stajajo majnerji, so danes zopet eksplodirale tri bombe, ki so povzročile precejšnjo škodo. Kdo jih je vrgel, se zaenkrat še ni dalo dognati.

OTROK IN ŽIVAL

Otrok ima pred svojo vedno neko bojazn, ker so njegovi vzgojitelji, torej odločujoči činitelji v njegovem življenju. Z vsem svojim kopnenjem po enakovrednih tovarših pa se družijo z živalmi, ki gledajo na raznovrstne pojave življenja z isto dojemljivostjo in istotako brez predsodkov. Da živali, zlasti pse, ptice in opice, privlačujejo otroci, je staro dejstvo.

Kakor vemo, je ena izmed značilnih potez večine otrok njih nagnjenost k mučenju živali. Njih največja naklonjenost do kakšnega psa pa gre v spremstvu z na videz protivniški impulzi. Pes pa prenese ta mučenja s potrpežljivostjo in naravnost očetovskim umevanjem. Vprašanja, od kod ve žival, da je otrok bitje, ki si ne ve pomoči, in ki je potrebno zaščititi ter uidevnosti, do danes še nismo pojasnili. Tu odločuje nekaj več nego nagon, biti mora neka vrsta spoznanja, da vodi žival do takšnega ravnanja.

Ni mogoče oporekati, da ima stik z živalmi za otroka veliko vzgojno vrednost. Bolje nego z ljudmi se otrok s svojimi štiri in dvonogati prijatelji navadi tega, kar imenujemo človeško čutenje. Žival je tovariš, ki otroku ničesar ne jemlje, kakor se to dogaja s človeškimi tovariši, in mu ne krati pravice, a doživlja skoraj vse radosti in žalosti tako kakor sam, čeprav na svoj način.

ZAPUŠČEN DIPLOMAT

Najbolj zapuščen diplomat na svetu je brez dvoma angleški konzul v Kašgarju, kateri spada po imenu pod kitajsko nadoblast, v resnici pa je precej samostojna provinca Sinkiang v srednji Aziji. Pred kratkim je angleški konzulat v Kašgarju prejel božično pošto. Toda ta pošta je bila iz Pekinga poslana v Kašgar še za božič leta 1933. Ker so se zadnji dve leti v kitajskem Turkestanu upirali mohamedanski rodovi, je bil prekinjen ves promet in je bil Kašgar docela odrezan od vsega sveta.

Vendar pa ima angleški konzul nekaj zvez z Indijo po brzih slih. V ugodnih razmerah preteče tak brzi sel težavno pot iz Kašgarja čez 6000 m visoke prelaze do Indije v 2-3 tednih. Pa naj kdo reče, da ta diplomat ni res zapuščen!

LEVI V AFRIKI

Iz južno-zapadne Afrike, ki je pred vojno bila nemška kolonija, poročajo, da so se tam silno razširile divje zveri. V okrožju Okavango, ob meji portugalske kolonije Angola, je toliko levov, da so začeli napadati naselbine. Na jugu pa gospodarijo leopardi in hijene. Misijonskim postajam so zveri hudo nevarne, ker hodijo po njihovo živino. Ob bregovih Okavanga so levi v pol leta raztrgali 100 glav živine.

ALI STE ZAVAROVANI?

ZA SLUČAJ BOLEZNI, NEZGODE ALI SMRTI? AKO SE NISTE, TEDAJ VAM PRIPOROČAMO

JUGOSLOVANSKO KATOLIŠKO JEDNOTO V AMERIKI.

kot najboljšo jugoslovansko bratsko zavarovalnico, ki plačuje

NAJBOLJ LIBERALNE PODPORE SVOJIM ČLANOM

Ima svoje podružnice skoro v vsaki slovenski naselbini v Ameriki. Posluje v 17. državah ameriške Unije. Premoženje nad \$1,500,000.00. — Za ustanovitev novega društva zadostuje 8 odraslih oseb.

Vprašajte za pojasnila našega lokalnega tajnika ali pišite na: — GLAVNI URAD J. S. K. J., ELY, MINNESOTA

Iz Slovenije.

Umrl je

v Središču v starosti 58 let trgovec Emil Schara. Pokojnik se je bil pred dobrimi 25 leti preselil z rodbino iz Maribora v Celje kot vodja zaloge piva Gätzove pivovarne.

— V 54. letu starosti je umrl v Mostah upokojeni major Fr. Kračman, ki je bil odlikovan z redom Beleaga orla.

— V visoki starosti 94 let je umrl vžitkar Jakob Osojnik iz Kicara.

Umrla je

Marijana Nastranova iz Radomelj pri Domžalah.

Ker so tisočake ponarejali.

Te dni so se zaradi ponarejanja tisočakov zagovarjali pred sodniki malega senata 45. letni viničar Anton Kokot, 35. letni mlinar Anton Orgolčić in družina Kurnikova iz Jarenine, ki je pomagala pri delu. Zanimivo je, da so bili vsi ti obtoženci — sedem po številu — lani maja meseca obsojeni zaradi ponarejanja stotakov. Na razpravi se je izkazalo, da sta jih k ponarejanju denarja zapeljala zloglasna falzifikatorja brata Lajha. Kljub temu, da so tisočaki zelo slabo izgotovljeni, so bili vsi obsojeni na večje denarne zneske oziroma na odgovarjajočo zapornico kaznen. Vodja te uponarejevalske družbe, Anton Kokot, je bil za porejanje stotakov in tisočakov obsojen na 1 leto in 10 mesecev strogega zapora.

Detomor.

Te dni so prišle oblasti na sled zločinu 19 let stare mladence, doma iz Črnege vrha v Polhovgrajskih Dolomitih. Dekle je imelo ljubavno razmerje z nekim domačinom, ki pa ni ostalo brez posledic. Čim je bil otrok rojen, se je mlada mati, najbrž zaradi tega, ker se njen fant ni več ogreval zanj, odločila, da prikrje plod ljubezni. Dete je zadržala s trakom od čevlja in ga nato skril v skrinjo, da ga ob pripravi trenutku spravi iz hiše in pokoplje. Domačini, ki jim po-

ložaj dekleta ni bil neznan, so sami razkrili tajno mladega dekleta. S silo so odprli skrinjo in dobili v njej dete, seveda mrtvo. Orožniki iz Polhovega grada so detomorilko odvedli na Vrhniko, kjer ji bo sojeno.

Žrtve pretepotov.

Te dni je ljubljanska bolnišnica sprejela tri žrtve nedeljnih pretepotov. Med temi je najhujše ranjen 22-letni trgovski pomočnik Janez Črtanc z Vač pri Litiji. V gostilni se je sprl z nekim hlapcem, ki ga je zabodel z nožem v glavo in levo stran prsi. Črtančev stanje je nevarno.

— V Pijavi gorici so na cesti neki fantje napadli 26-letnega posestnikovega sina Alojzija Strumblja iz Zelimelj in ga hudo ranili na glavi in po telesu.

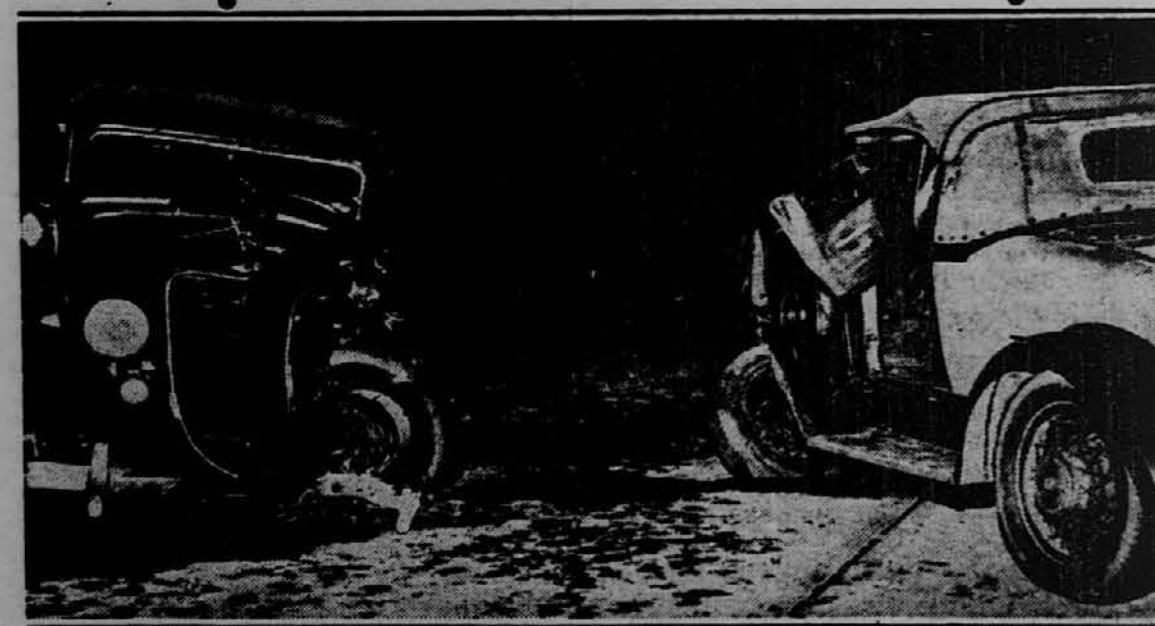
— Pri Sv. Lenartu nad Škofjo Loko so se stekli fantje in pri tem je nekdo zabodel 28. letnega posestnikovega sina Franca Ranta iz Zornje Luše pri Seleh v levo roko.

S sekiro po glavi.

V Dol. Kamenicah so imeli pretekle dni svatbo, h kateri je prišlo precej domačinov in seveda tudi mladi fantje iz sosednjih vasi. Take redke prilike vse preveč radi uporabijo nekateri fantje tudi za medsebojna obračunavanja. To se je zgodilo tudi ob tej priliki, ko so mladeniči iz sosednjih vasi voglarili. Neki domačin, ki je bil že dolgo jezen na 28-letnega posest. sina Šetina Antona iz Vel. Bučne vasi, je to priliko, ko je prišel fant voglarit, izkoristil in ga v temi udaril z malo sekirico po glavi. Vsega s krvjo oblitega so poškodovane pripeljali v bolnico usmiljenih bratov, kjer so ugotovili hudo poškodbo. Proti napadalcu je uvedeno kazensko postopanje.

Advertise in "Glas Naroda"

NEKAJ OBIČAJNEGA

so vselej, posebno pa v zgodnji pomladi avtomobilske nesreče. Slika je bila posneta pri Seaford, L. I. V koliziji sta bili dve osebi usmrčeni, pet pa težko ranjenih.

Kdo si ne želi domov?

VSAKDO lahko sedaj z malimi stroški potuje v domovino in se neovirano vrne nazaj.

Moderni parniki Vam nudijo vso postrežbo, in kdor je od večšega zastopnika pravilno poučen, mu je potovanja zabava.

Pri nas lahko kupite vozne liste za vse parnike.

Vsa pojasnila za dobavo potnih listov, affidavitov; če želite dobiti sorodnika iz starega kraja, kakor tudi vse druge informacije, d a m o vsakomur brezplačno.

Pišite nam!

SLOVENIC PUBLISHING Co. Travel Bureau 216 West 18th Street New York, N. Y.

Mi zastopamo vse parobrodne družbe.

NEW YORK, N. Y.

Povesti...

Spisi...

Povesti...

KRATKA DNEVNA ZGODBA

TILL KAISER-WIEDERST EINS

DISCIPLINA

Lokomotiva sika in ropotači. Kakor lena kača se vije vlak proti severu po neskončno se raztegajoči ravnini Ukrajine.

Prostrana stanišča riše jo enolično sliko; kakor ena sama slamnato-rumena ploskev da leč do obzorja, ki se nato raztaplja v sinji neskončnosti. Tupatam se spet trga ta široka enoličnost narave. Ob obeh straneh tirnih zagraj rastejo solnčeni polja in njih cvetoča solnca prinašajo v pokrajino čudovit sijaj. Nobena pot, nobena cesta se ne vidi. Daljina in nedoumljiva — ko duša ruskega ljudstva — hiti pokrajina mimo.

Na neki majhni postaji se spet oglasi življenje. Ljudje stopajo v vlak. Med njimi kmotica, blizu šestdesetih let. Njen široki obraz je zgrbljen. Stiska, pomanjkanje in skrb, ki so zarezele vanj globoke gube. Toda v njenih očeh, ki so gotovo videle mnogo gorja, tihlo sveti boječe veselo pričakovanje, kakor da bi tvegala nekaj velikega, trudapolnega, kar pa naj bi bilo kronano z globokim veseljem. Njeni okorni, robati gibi izražajo ganljivo skrb, ko je med drugimi porinila v voz sivo platneno vrečo in dve tesno zviti odeji. V predelu si je naredila udobno, kakor je pač šlo, ker dolga, dolga je pot ki se je lotila. 4000 km jo loči od njenega cilja, neke jetnišnice ob Belem morju, 4000 km! Dva dni in dve noči vožnje z železnico! Potem bo spet videla oba, ki jima bide njeno sree. Moža in Vanja, ki so ja kot prisilni delavca poslali na sever.

Poldrugo leto je že od takrat minulo. Trpela je pomanjkanje in stradala. Iz ljubezni do moža in sina je prinašala nedopovedljive žrtve. V napornem delu je skladala kopejko za kopejko, da bi si prihranila denar za potovanje. Ure beže. Živelj na postajah se večja. Vlak se bliža glavnemu mestu Harkovu. Nekdaj, v njenem skromnem življenju, je bil zanj najdaljši cilj potovanja, sedaj pa zanjo ne pomeni ničesar drugega, ko desetinko predstoječe poti.

In vedno dalje proti severu. Majhne vasi: Ob obeh straneh široke, umazane poti, preproste hiše, ilovnate stene in velike slamnate strehe. Tu pa tamo iz vzpetine pozdravlja mlin na veter, ali pa cerkev z ruskim, čebulnim stolpom. — Belgorod — Kursk — Orel. Ravnina Razprostirajoči se, obdelani svet. Na daljini, osolnčeni planoti kosci. Nato spet grmovitja, neobdelano zemljišče. Z bičkom porastle planjave se nenjajajo z žalostnim močvirjem.

Daleč na obzorju se nagiblje solnce. Večeri se. In nenkrat ji je bilo in žalostno pri sreč. Prezrečno domotožje in hrepenenje po prijetnem zavetju se je prubilo v nji. Nenkrat ji je bilo in žalostno pri sreč. Prezrečno domotožje in hrepenenje po prijetnem zavetju se je prubilo v nji. Nenkrat ji je bilo in žalostno pri sreč. Prezrečno domotožje in hrepenenje po prijetnem zavetju se je prubilo v nji.

Kako se jima godi? Kako bosta mogla preživeti dolgo zimo tam gori na visokem severu, kjer v ostri zimi zmrzujejo celo ptice v poletu? Kaj, če je eden od njiju že žalostno končal? Zmrznil ali umrl za boleznijo in lakoto? Vanja? Ali Vasilij, njen mož? Morda oba? Ledena zona jo je spreletela. Mučeni strah se je dvignil v nji, stisnil se v njenih prsnihačec in težko. Potem bo tudi ona tam gori umrla, daleč od doma, blizu predragih. Vleгла se bo na sneženo polje in se prebudila tam, kjer ni več bolečin. — Vlak pa sope v nagibajočo se moč ter ziblje zoro v plašnih sanjah.

Ko je v zgodnji jutranji megli bobnel čez most pri Oski, jo je življenje polagoma prebadilo. Mučne nočne predstave so se začele izgubljati. V sivo se porajajoči dan je rastele tam zunaj nedostopno kljubujoč Serpušov strmo in zobčasto — silno zgrajena trnjava Ivanja Groznega.

Že hiti vlak milijonskemu mestu, Moskvi, nasproti. Zivelj na velikanski postaji in glasno govorjenje sopotnikov ji je pomagalo iz pobitosti. Junaška mora biti. Njene oči pa so pogladile sivo vrečo, ki vsebuje živež za oba. Čez zgubane poteze je smuknil smehljaj in v trdnem pogledu je zagorila tiha lučka. Tako je ostala mirna in enakomerna, kakor pokrajina tam zunaj.

Proti severu hite kolese. Zadnja žitna polja so že davno izginila v sinji daljavi. Veliki gozdovi ovirajo krožeč pogled in bohotni drevesni vrhovi požirajo dim kuhajočega stroja. Ona pa sedi v svojem predelu ter čaka. Košćeni roki počivata v naročju. Tako se je že drugi dan potopil v noč. — Zasišlo je jutro, nov dan.

Danes! Samo še nekaj ur! Glasneje in višje bide njeno sree. Dih veselega pričakovanja je legel na njeni lici. — Snidenje! Njene oči so sanjale ven v severno ravnino, toda ona ne bi vedela povedati, kakšna pokrajina hiti mimo.

Izstopila je. Veliko razburjenje se je lotilo, ko je stopila na zamrznjeno zemljo, ki Vasiliju in Vanju že tako dolga nadomešča južna domača tla. Globoko je zasopla nekajkrat. Potem pa je vzdignila culico, z zvesto varovanimi darovi za oba: živila in dve topli odeji. Spraševanje, iskanje v tujem kraju. S čolnom se je prepeljala do jetnišnice. Do vhoda je prišla, delj je niso pustili. Zadržala jo je straža.

"Ali imate iz Moskve dovoljenje za obisk?"

Ne, tega ona aima. O tem ne ve ničesar. Tega ji nihče ni povedal.

"Potem ne smete obiskati nobenega jetnika."

Trdo so se zaprla vrata pred njo. Vsa otrpla je obstala. Snjek z mečem bi je ne bil mogel raniti tako. Strašno razočaranje ji je ohromelo vsako mišico. Le na njenem starem, dobrem obrazu je drhtelo bolečino. Vroče solze so jo pekle v očesnih kotičkih.

Medtem, ko je še čakala, ne da bi si vedela pomagati, ne da bi mogla razumeti, da bi mogel samo manjkajoči kos pa pirja uničiti vse, je prišla četa jetnikov z dela. Otopeli, trdni, so stopali drug za drugim. Zatrešlo se je njeno sree. Ali sta zraven? Obraz je bil podoban obrazu. Sivi, suhi, vdrtih oči, ki so govorile isto bolečino polno govorico. Vasilija in Vajeje pa ni med njimi.

Vprašala je ljudi po obeh. Vanja? Neki jetnik je molče pokazal gori na opazovalni stolp. A Vasilij? Tega bodo iskali. Naj le počaka za ograjo. Nemo je pokimala in uprla pogled na označeno mesto. Minul je trenotek. Zrla je na stolp. Nad doprskim zidom je molel vrhni del človeškega telesa. Obraza ni mogla spoznati, samo čepico s peterozobo zvezdo. Ali je Vanja? Pomigala mu je. Najprvo boječe, potem živahneje, toda nobenega odgovora. Mož tam gori je stal nepremično. Vsi možgani občutli so se polastili uboge žene, ki je po vsem doživljem komaj stala na nogah.

Nenadoma se je tam iz zmešnjave barak izločila neka visoka, suha postava. Naglo se je blizala. Vasilij? On je! Viskajoč, sproščeni krik je planil iz njenega grla. Od veselja ves iz sebe, je hotel planiti k žični okrajji, ko mu je iz opazovalnega stolpa zaklical nekdo: "Stoj!" (Ujetnikom ni dovoljeno, da bi se blizali okrajji; deset metrov pred njo

je pomagalo iz pobitosti. Junaška mora biti. Njene oči pa so pogladile sivo vrečo, ki vsebuje živež za oba. Čez zgubane poteze je smuknil smehljaj in v trdnem pogledu je zagorila tiha lučka. Tako je ostala mirna in enakomerna, kakor pokrajina tam zunaj.

Proti severu hite kolese. Zadnja žitna polja so že davno izginila v sinji daljavi. Veliki gozdovi ovirajo krožeč pogled in bohotni drevesni vrhovi požirajo dim kuhajočega stroja. Ona pa sedi v svojem predelu ter čaka. Košćeni roki počivata v naročju. Tako se je že drugi dan potopil v noč. — Zasišlo je jutro, nov dan.

Danes! Samo še nekaj ur! Glasneje in višje bide njeno sree. Dih veselega pričakovanja je legel na njeni lici. — Snidenje! Njene oči so sanjale ven v severno ravnino, toda ona ne bi vedela povedati, kakšna pokrajina hiti mimo.

Izstopila je. Veliko razburjenje se je lotilo, ko je stopila na zamrznjeno zemljo, ki Vasiliju in Vanju že tako dolga nadomešča južna domača tla. Globoko je zasopla nekajkrat. Potem pa je vzdignila culico, z zvesto varovanimi darovi za oba: živila in dve topli odeji. Spraševanje, iskanje v tujem kraju. S čolnom se je prepeljala do jetnišnice. Do vhoda je prišla, delj je niso pustili. Zadržala jo je straža.

"Ali imate iz Moskve dovoljenje za obisk?"

Ne, tega ona aima. O tem ne ve ničesar. Tega ji nihče ni povedal.

"Potem ne smete obiskati nobenega jetnika."

Trdo so se zaprla vrata pred njo. Vsa otrpla je obstala. Snjek z mečem bi je ne bil mogel raniti tako. Strašno razočaranje ji je ohromelo vsako mišico. Le na njenem starem, dobrem obrazu je drhtelo bolečino. Vroče solze so jo pekle v očesnih kotičkih.

Medtem, ko je še čakala, ne da bi si vedela pomagati, ne da bi mogla razumeti, da bi mogel samo manjkajoči kos pa pirja uničiti vse, je prišla četa jetnikov z dela. Otopeli, trdni, so stopali drug za drugim. Zatrešlo se je njeno sree. Ali sta zraven? Obraz je bil podoban obrazu. Sivi, suhi, vdrtih oči, ki so govorile isto bolečino polno govorico. Vasilija in Vajeje pa ni med njimi.

Vprašala je ljudi po obeh. Vanja? Neki jetnik je molče pokazal gori na opazovalni stolp. A Vasilij? Tega bodo iskali. Naj le počaka za ograjo. Nemo je pokimala in uprla pogled na označeno mesto. Minul je trenotek. Zrla je na stolp. Nad doprskim zidom je molel vrhni del človeškega telesa. Obraza ni mogla spoznati, samo čepico s peterozobo zvezdo. Ali je Vanja? Pomigala mu je. Najprvo boječe, potem živahneje, toda nobenega odgovora. Mož tam gori je stal nepremično. Vsi možgani občutli so se polastili uboge žene, ki je po vsem doživljem komaj stala na nogah.

Nenadoma se je tam iz zmešnjave barak izločila neka visoka, suha postava. Naglo se je blizala. Vasilij? On je! Viskajoč, sproščeni krik je planil iz njenega grla. Od veselja ves iz sebe, je hotel planiti k žični okrajji, ko mu je iz opazovalnega stolpa zaklical nekdo: "Stoj!" (Ujetnikom ni dovoljeno, da bi se blizali okrajji; deset metrov pred njo

je pomagalo iz pobitosti. Junaška mora biti. Njene oči pa so pogladile sivo vrečo, ki vsebuje živež za oba. Čez zgubane poteze je smuknil smehljaj in v trdnem pogledu je zagorila tiha lučka. Tako je ostala mirna in enakomerna, kakor pokrajina tam zunaj.

Proti severu hite kolese. Zadnja žitna polja so že davno izginila v sinji daljavi. Veliki gozdovi ovirajo krožeč pogled in bohotni drevesni vrhovi požirajo dim kuhajočega stroja. Ona pa sedi v svojem predelu ter čaka. Košćeni roki počivata v naročju. Tako se je že drugi dan potopil v noč. — Zasišlo je jutro, nov dan.

POSLEDICA NEPREVID-NOSTI

Dne 23. decembra lanskega leta je obiskal popoldne Ficko Al., viničar iz Slančevasi z ženo Julijano svojega svaka Bolfenka Borka. Ta je bil viničar v viničariji dr. Bana, tudi v Slančevasi. Zvečer istega dne so sedeli pri domačem pomenku v sobi viničarja Borka Ficko Alojzij, njegova žena Julijana, viničar Borko, njegova žena Ana ter njen tast Blaž Borko. Ko so se pogovarjali o domačih razmerah, je nenadoma zunaj zalajal pes. Bolfenka Borko je hotel pogledati, zakaj pes laja, vzel je star revolver ter odšel iz hiše. Ker lajanje zunaj ni prenehalo, je hotel Borko streljati, toda revolver ni takoj funkcioniral, ampak se je vžgal šele po par požigih. Ko je Borko požikal sprožit revolver, mu je končno, ko se je vžgal, prišel del izstrelka v obraz. Ko je Borko videl, da revolver deluje brezhibno, se je vrnil v sobo ter pričel pri luči tu revolver pregledovati. Tudi Ficko Alojzij mu je hotel pri tem pomagati, tudi on je hotel vedeti, kaj pri revolverju ni v redu, da ne deluje. Stopil je zato tik pred Borka. Ta je hotel revolver izprazniti ter je začel zato z roko obračati bobnjice na revolverju, pri tem pa je bil obrnjen proti svojem svaku Alojziju. V tem trenutku se je nenadoma sprožil revolver, krogla pa je zadela Ficko Alojzija v desno stran prsi. Težko ranjenega so prepeljali Ficka takoj v ormoško bolnišnico. Vendar pa mu zdravniki niso mogli več pomagati in je drugi dan ob 6 zjutraj radi izkrevavitve umrl. Krogla mu je namreč predrila oprsje, prebila levo jetrno krilo, presekala razne žile ob žolčniku ter obšla tla pod hrbtenico.

8. marca se je zagovarjal obtoženi Borko pred okrožnim sodiščem v Mariboru. Razpravo je vodil višji sodnik dr. Tombak, obtožbo pa je zastopal državni pravnik dr. Hojnik. Obtožbeno dejanje priznava, vendar pa se zagovarja s tem, da je povzročil smrt svojega svaka samo radi nesrečnega slučaja, ker je prišel Ficko preblizu revolverja. Dr. Tombak je razglasil končno oprostilo sodbo, priporočal pa je Borku v bodoče več previdnosti in mu polagal na sree, naj skrbi za dva nepreskrbljena otroka nesrečnega Ficka.

je meja.) Vasilij pa je videl svojo ženo za ograjo. Tekel je dalje. V naslednjem trenutku je počil strel, nesrečni mož se je zgrudil, zadet v prsa. Sedaj je tudi težko preizkušena žena emedlela.

Na stolpu pa je stal Vanja — strelec — s široko razprtimi očmi. Nepremičen in otrpel. Njegov zategli klic "Mati!" je preglasil pok njegovega lastnega orožja. Zbegan in blazen je buljil doli na svoje delo.

Seveda je videl svojo mater, seveda je koprnel, da bi šel do nje ter jo objel, toda trpilo in strah pred disciplinarno kaznijo je tako velik, da prevladuje vsa druga čustva. Takoj bo razrešen straže, vedli ga bodo k zasliševanju, kjer ga bodo pohvalili.

Njegova mati mi več odprla svojih oči. S sream, polnim zaupanja in upajočega veselja, je prišla po nepreglednih poljanah daljne dežele. Izpolnilo so se njene plašne sanje: K večnemu počitku, daleč od doma, združena z najdražjim.

V jarku ob ograji pa je ležala siva platnena vreča z živili. Ali jo bo kateri jetnik našel?

Kmalu mato pa je bil mlad, duševno strt človek imenovan za vodnika obhodne straže, a z neke rdeče deske sveti odslej, kakor goreč svetilnik, njegovo ime — za zgled.

DVE SIROTI

Spisal A. D. ENNERY

287

Henrika se je smehljala, Luiza je pa samo zamišljeno poslušala vse, kar si je izmišljal Picard. Sestala naj bi se zopet z brusarjem. Prvič v življenju naj bi ga videla; in toplo, prijetno ji je postalo pri sreč.

Luiza se je vpraševala, ali ne bo ubože pred njo v zadregi; ali ne bo zardeval zato, ker je bil pohabljen, pokveka.

Trdno je bila sklenila, da ne bo pokazala, da je sploh opazila njegovo pohabljenost. Prijazno bo govorila z njim in obzirno mu pove, kako pogosto je mislila nanj in kako srečna je, da sta zopet skupaj.

In v mislih je že vnaprej pripravljala primeren nagovor, ki ga bo naslovila na svojega tovariša iz težkih dni. Toda nobena beseda, kar jih je pripravila v mislih, se ji ni zdelo dovolj prijazna.

Zatopljena v take misli je prišla k zdravniku: Zdravnik je bil sam določil uro in čakal je svoji mladi prijateljici v kabinetu. Prijazno jo je sprejel, pogledal na uro in se nasmešnil Luizi, rekoč:

— Deset minut prezgodaj sta prišli, gospodičini.

Luiza pa ni zardela, kakor sicer, če se je kdo dotaknil njene sramežljivosti, temveč se je ozrla na zdravnika in odgovorila:

— Da, in sicer zato, ker sva se požurili, da bi čim prej prišli... Jaz sem namreč upala... da bo nekdo tu... še prej...

Potem se je pa ozrla po sobi, kakor bi se hotela prepričati, da Petra ni.

— Drago dete, — je dejal doktor Hebert, — vaša gorečnost me veseli... Ostal sem mož beseda. Takoj boste lahko govorili z njim, ki bi ga tako radi videli.

— Potem se je pa obrnil k Henriki, rekoč:

— Tudi vi zagledate zopet nekega, ki nestrojno pričakuje, kdaj bo vas mogel zopet pozdraviti.

— Jaz? — se je začudila Henrika.

Tisti hip je vstopil zdravnikov sluga.

— Ne bo vam treba dolgo čakati, — je dejal in na njegov migljaj je sluga odprl vrata vstopajoči ženi, ki ji je gost pajčolan zakrival obraz.

— Gospa, — je dejala Henrika, — gospod Hebert me je prav kar zagotavljal, da bi me radi videli.

— Moja vroča želja je videti in objeti vas, gospodična Henrika, in vas tudi, gospodična Luiza.

— Mene? — se je začudila Luiza.

— Kdo pa ste, gospa? — sta vprašali obe dekleti hkrati.

— Pogledite sami, — je odgovorila neznanka in odgrnila obraz.

— Marjana! — je vzkliknila Henrika. — Marjana! — je ponovila Luiza.

In Henrika jo je krepko objela.

Nekaj časa sta stali objeti, nemi od ganotja in radosti, in sladke solze so jima drsele po licih.

— Marjana! — sta ponovili dekleti.

— Kako me veseli, da vas zopet vidim, — je dejala Henrika, — vas, ki ste me rešili srame, vas... ki se ji moram zahvaliti, da postanem vitezova žena.

In znova je pritisnila mlado ženo na svoje sree.

Po prvih trenutkih presenečenja in radosti so si začele prijateljice pripovedovati svoje življaje od dneva, ko je bila Marjana zapustila Henriko v Salpetrieri. Šele zdravnik je prekinil njihov pogovor, ki bi se bil sicer zelo zavlekel.

— Poslovite se, otroci, — je dejal, — ker pričakuje mše nekoga in če se ne motim, tudi ta posej ne bo brez prijetnega presenečenja.

— Menda govorite o njem, o Petru, — je dejala Luiza.

— Da, o njem, — je odgovoril zdravnik, — in mislim, da bo vsak čas tu.

Komaj je zdravnik izgovoril te besede, so se začeli od zunaj oddaljeni klici. Bil je brusarjev glas: "Dajte brusit škarje, nože... nožice!... Dajte brusiti!..."

Bil je res tisti znani glas, nekoliko hripav in otožen, ki ga je Luiza tolikokrat slišala.

Poslušala je napeto in vsa je drhtela od razburjenja. Glas se je blizal, postajal je vedno močnejši, obenem pa čistejši in radostnejši: blizu zdravnikovega doma je pa zvenel že kot klic upanja in tolažbe.

njeno, strašni trenutki, ki sta jih preživela skupaj... potem Luizino osvobojenje in novo življenje v toplem zavetišču, pri domačem ognjišču...

Preproste brusarjeve besede niso več zvenele kot krik, temveč kot petje, in zdelo se je, da o znanjajo: "Konec je obupavanja in soiz; pozdravljena bodi svetla zarja vzhajajoče jutranjice, pozdravljena sreča; našel sem zopet ljubljenega dekleta!"

Očarana Luiza je napeto poslušala; hotela je skočiti k oknu; potem si je pa premislila in nenkrat je prišla Henriko in Marjano za roke.

— Obe ga poznate, — je dejala; — ti, Henrika, si videla ubogega Petra takrat, ko si me prišla osvoboditi iz Frochardkinih rok, a vi, Marjana...

— Da, da, — je pritrdila le-ta v zadregi in spomin na Jakoba ji je pognal vso kri v glavo; — poznam ga, tudi jaz poznam tega ubogega Petra.

In vse tri so stopile k oknu.

Na drugi strani ulice so zagledale brusarja z brusom in vsem potrebnim orodjem na hrbtu. Šepal je in na sebi je imel staro raztrgano obleko; obraz mu je zakrival klobuk s širokimi krajevci.

— Da, da, on je, — je dejala Henrika.

— Seveda je on, — je rekla Marjana.

Ne da bi si obrnil k njim, je brusar odložil svojo krošnjo.

— Peter! Peter! — je vzkliknila Luiza z drhtečim glasom. Na ta klic se je brusar naglo obrnil, stopil nekaj korakov naprej in dvignil glavo.

— On!... on je! — je vzkliknila Luiza.

Spoznala je zdravnikovega posinovljenca in takoj ji je bilo jasno, da je Peter tisti, ki jo je hotel zasnoviti.

— To je on, gospod, — je vzkliknila vsa iz sebe od veselja, — to je on, ki ste ga vi tako izpomenili.

— Da, res sem malo popravil njegovo telo, — je pritrdil zdravnik smeje; — vedel sem, da vam vsem vid in treba je bilo popraviti zunanost tega vrlega fanta, ki je vas oboževal.

Ta čas je bil Peter prihiten po stopnicah. Pa del je Luizi k nogam, rekoč:

— Hoteli ste me prositi, da bi vam dovolil vzeti drugega...

In s svojim običajnim glasom je pripomnil:

— Gospodična Luiza, jaz vam ne bom branil vzeti zdravnikovega posinovljenca, ker nočem nasprotovati vaši sreči.

— Niti sreči svojega tekmeča Petra, — je pripomnil zdravnik smeje.

XXXV.

Čez štirinajst dni so se zgrinjale množice v cerkev sv. Sulpicij. Vsi povabljeni so se hoteli odzvati vabilu policijskega ravnatelja. Slavili so poroko viteza de Vandreya s Henriko Gerardo. Ob isti uri je poročal duhovnik v prostorni kapeli Luizo in Petra.

Grof de Linieres je bil uredil vse tako, da se lahko povabljeni prisostvovali obema porokama.

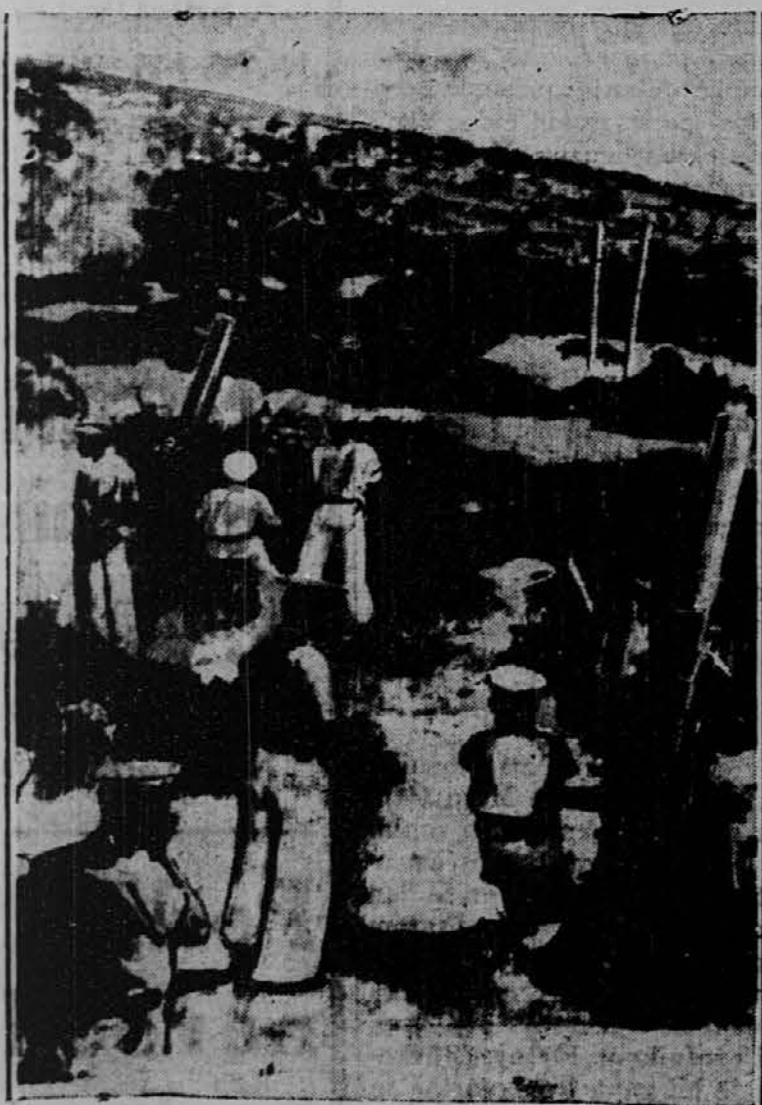
Picard je stal ves čas pred cerkvenimi vrati. In z vrha stopnic je kričal neprestano na grofovo služinčad, zbrano pred cerkvijo:

— Vzeli smo se, prijatelji, vzeli smo se!... Srečni smo, zelo srečni, vsi štirje! Vseh pet, sem hotel reči... kajti tudi jaz spadam malo k rodbini.

In dobri starec se je smejal in plakal obenem.

— KONEC —

K REVOLUCIJI NA GRŠKEM

Ko so vladna letala bombardirala otok Kreto, jim je vstajško topništvo s pridom odgovorjalo. Slika je poslana po radio v Združene države.

Ljubiteljem leposlovja

Cenik knjig vsebuje mnogo lepih romanov slovenskih in tujih pisateljev. Preglejte cenik in v njem boste našli knjigo, ki vas bo zanimala. Cene so zelo zmerne.

Knjigarna "Glas Naroda"

SAMOSTANSKI LOVEC

(ROMAN IZ 14. STOLETJA)

ZA "GLAS NARODA" PRIREDIL I. H.

60

Pot postaja strmejša in hlapec mora konja trdno držati. Le počasi morejo iti naprej. Enkrat gospod Henrik obstoji in posluša. Zna se z glavo in gre zopet dalje. Toda ne, ni se motil. Slušajo se hitri koraki daleč za njim. Zadovoljen nasmeje se zaziblje okoli prostovih ustnic. Stopi na ležeče drevo in čaka.

Z velikimi koraki prisopihla Wolfrat po stezi navzdol. Pot mu lije z razbeljenega čela in sopeč obstoji pred proštem. In še predno pride do sape, prične govoriti.

— Gospod! Sedaj so že vsi izginili. Tudi zadnji, ki se kar ni hotel umakniti.

— Res?

— Premislil sem. In sedaj imam do vas prošnjo, gospod!

— Govori, Wolfrat.

— Dovolite, mi, da grem z vami, gospod! Glejte, na meni leži sila, kot kup kamenja, toda mislim, da mi ne bi bilo nikjer boljše, kot pri vas!

— Torej pojdi! — Gospod Henrik vstane.

— In ko pridem domov, bom govoril s svojo ubogo, do bro Zefo, in če misli, da more prenesti, v božjem imenu, bom šel k oskrbniku in se mu naznamim.

Gospod Henrik ne reče besede; samo roko položi na Wolfratovo ramo Nato gresta dalje. Ko prideta do drugih, gre Wolfrat naglo h konju.

— Daj mi, jaz bom napravil boljše! — pravi in vzame va-jeti iz hlapecovih rok.

Hajmove oči se zablistajo; toda molče pusti vse storiti. Z boječim pogledom se Wolfrat ozre vanj.

— Lovec! Sedaj moreš spati!

Konj začuti trdno roko, ki ga je držala, in prične varnej-se hoditi.

20.

Postalo je pozno popoldne, ko pride gospod Henrik s svojim spremstvom do jezera. V široko skalnato kotlino ni več sijalo sonce, toda visoke planine in vrhovi so še žareli v zlatem sijaju. Zdolaj v sencah so bile vse barve polne in site. Na svinčeno sivih skalnatih stenah vise strni iglasti gozdovi kot temen žamet, v katerega se je z melko barvo zajedlo sveže, močno poganjajoče zelenje bukev in brez. Brez sijaja in pro-zorno se razpenja jezero. V daljavi, počasi plavajo posamez-ne divje gosi. Tam na ploščatem polotoku, kjer stoji kapeli-ca sv. Jerneja, puhti iz vlažnih tal tenka megla. Vseposvoda lepa tišina; na vodi že osiroteli gorski potoki šume tako eno-glasno, da njih enomerno šumenje zadeva ušesa kot tišina.

Hajmo skoči s konja. Dolga jeza ga je zelo utrudila. Ko išče v grmovju, v katerem je bil skrit čoln, naroči gospod Henrik hlapecu, da odpelje konja ob koncu jezera do kapelice sv. Jerneja, od koder bodo moglo ribiči konja v večjem čolnu prepeljati v vas.

Wolfrat porine čoln v vodo in nemirno cvileč skoči Hela v čoln; takih voženj ni imela rada; ker pa je videla, da mora tako biti, je bila prva v čolnu.

— Kje je pa hlapec? — vpraša Hajmo. — Ima moje o-rožje.

— Samo pusti mu ga, ničesar ne boš izgubil, — se smeje gospod Henrik, — danes ne potrebuješ več orožja.

— Nekaj mi manjka in nimam miru.

— Pojdi in stopi v čoln!

Hela si je na koncu čolna poiskala kar najbolj neudoben prostor. Na deski v sredini sedi Hajmo poleg gospoda Henrika, ki je odložil lok in palico položil na dno. Wolfrat, stoječ na zadnjem koncu vesla. Čoln goni z močnimi sunki, da je Hela skoro pri vsakem sunku padla v vodo. Gospod Henrik jo pokliče k svojim nogam; res tudi pride, toda takoj se splazi na prednji konec čolna in cvileč gleda na suho. Tiho drsi čoln po vodi. Nikdo ne govori. Vedno bolj se približuje ploščati breg skalnate doline, v kateri je stala kapelica. Naenkrat pa se Hela dvigne, trese se in vilha nos.

— Kaj pa ima pes? — vpraša gospod Henrik. Komaj pa izgovori, Hela zalaja in z velikim skokom skoči v vodo ter željno plava proti bregu. Razburjen vstane Hajmo in pokaže z roko.

— Gospod, poglejte tam! Medved! Medved! Hoče prepla-vaj jezero.

V oddaljenosti enega streljaja od brega vidijo glavo zve-rine kot rjavo klado plavati po vodi. Medved je že opazil bli-žajočega se psa; omahovaje plava dalje, nato pa se naenkrat obrne in hoče splavati na breg. Lajajoč in pihajoč vodo iz gob-ca šine Hela proti medvedu.

— Gospod! Gospod! Moramo za njim, — pravi Hajmo, — ali pa bo konec dobrega psa.

— Veslaj, Wolfrat, veslaj! — zakliče gospod Henrik z zvonečim glasom, prime za pšico ter sname z rame lok.

61

Wolfrat se vpre v veslo, da palica zaškriplje in ko se gos-pod Henrik pripravi na strel, potegne Hajmo, ne meneč se za rano in slabost, lovski nož izza proštevga pasu. Glasovi so dosegli kapelico. Pater Desertus se prikaže na bregu in ko zapazi, kaj se godi, zakliče proti kapelici:

— Walti! Moja palica!

Medved pride v plitvo vodo in prične hoditi. Tedaj ga doide Hela in skoči nanj. Medved dvigne tace in udari; evi-leč se prekotali pes in izgine v vodi.

— Pritisni, Wolfrat, ali pa bo konec Hele. Uboga Hela! zavpije Hajmo.

Pes pa se zopet dvigne in skoči iz brizgajoče vode na me-dveda.

— Streljajte, gospod, streljajte!

Lokova struna zabrni, toda majanje čolna je motilo strelj; pšica samo oplazi medvedovo glavo ter šine čez gladko vodo.

Z glasnim lajanjem skoči Hela, nato se zagrizi v uho medveda, ki stoji zravn in kipeči vodi in stresa, da Hela leti po zraku.

(Dalje prihodnjik.)

TRINERJEVO GRENKO VINO

vrača tek,
očisti kožo mozoljev in peg.

POLICIJSKA VEST

Policijska je aretirala nekega Adolfa Kampla iz Slovenje va-si, znanega postopača in stare-ga grešnika, ker se je potepal in razgrajal po Ptuj, od ko-der je za vedno izgnan. Pri aretaciji se je uprl stražniku in postal tako nasilen, da je morala priti pomoč, na kar so ga odnesli v stražnico, kjer je razsajal kakor zbesnel in kri-čal čes, da ljubljanska policija ni bila v stanu ga aretirati. Se-manj pa je v stanu to storiti! ptujška policija. Le z muko so ga ukrotili in spravili na var-no.

SLONOVO MAŠČEVANJE

V nekem londonskem cirku-su imajo slona, kateremu je ime Kadix. Ta slon je zelo pri-ljubljen pri vseh obiskovalcih. Najtežje vaje vam izvaja s ču-dovito lahkoto, obenem pa je ču-dovito moder in pameten.

Pred kratkim je slon Kadix nekega večera zopet razkazoval svojo umetnost pred pol-nim cirkusom. Ko se je pribli-žal ograji, si je neki obiskova-lec, ki je sedel v prvi loži, privoščil slabo šalo ter je slona z iglo zbolel v rilec. Znanu pa je, da je slon drugače malo občutljiv, da pa ga vsaka ranica na koncu rilec močno boli. — Kajpada je vrbod z iglo v ko-nec rilec slona zelo zabolel. Toda slon ni pokazal nobene bolečine in nobenega srda, ampak je mirno izvajal svoje va-je do konca. Ko so mu na kon-cu ljudje burno ploskali, se jim je veličastno priklonil, ka-ker je bil vaju v-akikrat.

Sedaj bi bil moral slon za-pustiti areno. Ta večer pa se ni obrnil proti izhodu, ampak je počasi korakal proti loži, kjer je sedel tisti gospod, ka-teri ga je bil zbolel. Pred njim je mirno iztegnil svoj rilec, ga zgrabil čez pas, dvignil v zrak in tako hudo tresel ob tla, da je nesrečni gospod nezavesten obležal. Ljudje so se spočetka hudo prestrašili, a cirkuski uslužbenci so jih kmalu pomirili. Za strah tudi ni bilo nobe-nega vzroka več, ker se je slon mirno obrnil in odkorakal.

PRINCESA — PLESALKA

Madevi Evkantor je po izja-vah pariške kritike nova, mno-go obetajoča zvezda na nebu plesne umetnosti. Madevi je princesa in nečakinja bivšega kambodžanskega kralja Mor-dona. V njeni domovini se prince-se že od 3. leta pričnejo učiti prastarih, ritualnih kam-bodžanskih plesov, ki so, ka-ker znano, nekaj prav poseb-nega. Toda Madevi se je rodi-la v tujini, nje oče živi v pre-gnanstvu v Parizu, in ni imela nikoli prilike, da bi se učila plesno umetnost, sama od sebe je začela plesati in so jo vklju-čili v neki balet, kjer se je hi-tro razvila in zbujala s svojimi čudnimi plesnimi domisleki ve-liko upanja. Pravijo, da uteg-ne postati najboljša plesalka Evrope.

"GLAS NARODA"

pošljamo v staro do-movino. Kdor ga ho-če naročiti za svoje sorodnike ali prijate-lje, to lahko stori. — Naročnina za stari kraj stane \$7. — V Italijo lista ne poš-ljamo.

NAJHITREJŠA DIREKTNA SLUŽBA V JUGOSLAVIJO

na največjih in najbolj modernih ladjah, ki plujejo redno v vašo domovino

ODPLUTJA IZ NEW YORKA DO JUGOSLAVIJE

ROMA 20. aprila. SATURNIA 17. maja. CONTE GRANDE 1. jun.

Izkoristite to večjo naglico ter udobnost in cenovnost s tem, da potujete NARAVNOST brez preseganja na železnici, MILO POKRENE SOLNČNE JUŽNE PROGE bo pripisalo k udobnosti in veselju modernih prostorov, prijazne postrežbe in izborne kuhinje.

PREKO GENOVE — 15 UR DO JUGOSLAVIJE

R E X (najhitrejša ladja sveta) 30. marca, 27. aprila, 25. maja

CONTE DI SAVOIA 13. aprila, 11. maja, 8. junija

Vprašajte kateregakoli pooblaščenega agenta ali: 1 STATE ST., N. Y. C.

Italian Line

VAŽNO ZA NAROČNIKE

Poleg naslova je razvidno da kdaj imate plačano naročnin. Prva številka pomeni mesec, druga dan in tretja pa leto. Zadržite opomine in račune smo razpo-slali za Novo leto in ker bi žele-li, da nam prihranite toliko ne-potrebnega dela in stroškov, za-to Vas prosimo, da skušate na-ročnino pravočasno poravnati. Pošljite jo naravnost nam ali je pa plačajte našemu zastopniku v Vašem kraju ali pa kateremu izmed zastopnikov, kojih imena so tiskana z debelimi črkami, ker so opravičeni obiskati tudi druge naselbine, kjer je kaj na-sih vojakov naseljenih.

- CALIFORNIA: San Francisco, Jacob Lauscha
COLORADO: Pueblo, Peter Cnig, A. Saffie
Walsenburg, M. J. Sazuk
INDIANA: Indianapolis, Louis Banich
ILLINOIS: Chicago, J. Bevil, J. Lukanch
Cicero, J. Fabian (Chicago, Cicero in Illinois)
Joliet, Mary Rambich, Joseph Hre-vat
La Salle, J. Spelich
Mascoutah, Frank Augustin
North Chicago, Joze Zelene
KANSAS: Girard, Agnes Močnik
Kansas City, Frank Zagar
MARYLAND: Kitzmiller, Fr. Vodopivec
Steyer, J. Černe (za L. Ohio, W. Va. in Md.)
MICHIGAN: Detroit, Frank Stolar
MINNESOTA: Chisholm, Frank Gouffe
Ely, Jos. J. Pesbel
Eveleth, Louis Gouffe
Gilbert, Louis Vessel
Hibbing, John Porke
Virginia, Frank Hrvatich
MONTANA: Roundup, M. M. Pantun
Washoe, L. Champa
NEBRASKA: Omaha, P. Broderick
NEW YORK: Gowanda, Karl Strnisha
Little Falls, Frank Maale
OHIO: Barberton, Frank Troha
Cleveland, Anton Bobek, Chas. Kar-linger, Jacob Rosnid, John Slavet
Girard, Anton Nagode
Lorain, Louis Balant, John Kun-se
Warren, Mrs. F. Rachar
Youngstown, Anton Kikelj
OREGON: Oregon City, J. Koblar
PENNSYLVANIA: Ambridge, Frank Jakše
Broughton, Anton Ivavec
Claridge, Anton Jerina
Conemaugh, J. Brezovec
Export, Louis Supančič
Farral, Jerry Okorn
Forest City, Math Kamin
Greensburg, Frank Sovak
J. Yostown, John Polantz
L. Layn, Ant. Taušelj
Luzerne, Frank Balloch
Manor, Frank Demshar
Midway, John Zest
Pittsburgh, J. Pogačar
Presto, F. B. Demshar
Steelton, A. Hren
Turtle Creek, Fr. Schiffrer
West Newton, Joseph Jovan
WISCONSIN: Milwaukee, West Alila, Frank Skok
Sheboygan, Joseph Kakež
WYOMING: Rock Springs, Louis Tauscher
Diamondville, Joe Rollich

Vsak zastopnik izda potrdilo za svo-te, katere je prejel. Zastopnike ro-ko temo priporočamo.

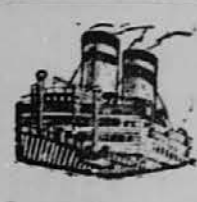
UPRAVA "GLAS NARODA"

SLOVENIC PUBLISHING CO.

TRAVEL BUREAU

216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

PIŠITE NAM ZA CENE VOZNIH LISTOV, RE-ZERVACIJO KABIN, IN POJASNILA ZA PO-TVANJE

SHIPPING NEWS

29. marca: Berengaria v Cherbourg
Bremen v Bremen

30. marca: Paris v Havre
Stuttgart v Hamburg
Rex v Genoa

5. aprila: Olympic v Cherbourg
Europa v Bremen

6. aprila: Champlain v Havre

10. aprila: Washington v Havre

12. aprila: Majestic v Cherbourg

13. aprila: Ile de France v Havre
Conte di Savoia v Genoa

19. aprila: Berengaria v Cherbourg
Bremen v Bremen

20. aprila: Roma v Trst
Paris v Havre

24. aprila: Manhattan v Havre

26. aprila: Europa v Bremen
Aquitania v Cherbourg

27. aprila: Lafayette v Havre
Rex v Genoa
3. maja: Majestic v Cherbourg
4. maja: Champlain v Havre
5. maja: Washington v Havre
Berengaria v Cherbourg
10. maja: Bremen v Bremen
11. maja: Paris v Havre
Conte di Savoia v Genoa
15. maja: Aquitania v Cherbourg
17. maja: Europa v Bremen
Bremen v Bremen
18. maja: Ile de France v Havre
22. maja: Majestic v Cherbourg
Manhattan v Havre
25. maja: Champlain v Havre
Rex v Genoa
28. maja: Bremen v Bremen
29. maja: Berengaria v Cherbourg

Ali imate Koledar za l. 1935

Za 50 centov

dobite

160 STRANI ZANI-MIVEGA ČTIVA — POVESTI, ČLAN-KI IZ ZEMLJEPIS-JA, ZGODOVINE IN NARAVOSLOV-JA. — POLEG TE-GA SPISOV DVEH NAŠIH PISATE-LJEV TROHE IN RUPNIKA; ŠA-LJIVKE BUKOVIN-SKEGA.

Slovenic Publishing Company

216 West 18th Street
New York, N. Y.

Pošljite naročilo še danes!

Zmagovalec — bekrijski kralj — je bil po svoji zmagi tako trd, da so ga morali spraviti v bolnišnico. Zdravniki dvomijo, da bi ostal pri življenju. Pol ure pozneje pa so prinesli v bolnišnico drugega bekrijske-ga kralja z vsemi znaki za-strupljenja z alkoholom. Tretji primer se je zgodil istega dne v Gliboven nedaleč od Palan-ke. Tam je zmagal pri tekmi z žganjem neki Milutin Ristič, ki je sicer gladko izpil 5 litrov žganja, a je nekaj ur pozneje umrl za mizo.

Berač, ki je zanutil četrtili-jona dinarjev.

V Baškem Gradistu je ne-davno umrl 66-letni berač Mi-hajlo Korniš. V njegovi slani-ajaci so našli 2000 Din gotovi-ne ter vročne knjižice za četrtililijona Din. Oblasti so tudi ugotovile, da je bil Korniš lastnik neke hiše v Zemuni, ki jo je pred leti prodal. Dolej se ze deščino ni še nihče oglasil.

Obsodba zaradi poverbe.

Pred okrožnim sodiščem v Zagrebu se je zagovarjal biv-si hišnik Jadranske zavarov-alne družbe Nikola Marold zaradi poverbe 190.000 Din. Mož je dejanje priznal, zagovarjal pa se je, da ga je zape-ljala slaba družba. Večino po-neverjenega denarja je zapra-vil v družbi veselih žensk. Ob-sojen je bil na 6 mesecev stro-gega zapora in na izgubo čast-nih pravic za leto dni.

Roparski umor.

V Malem Idiožu pri Subo-tici so našli te dni mrtvo v nje-nem stanovanju vdovo Ivanka Mosonko. Zdravniki so ugotovili na vratu sledove davlje-nja. Ker je bila pokojnica pe-tična, domnevajo, da je postala žrtev roparskega umora.

Strašna osveta.

V Mendalini blizu Šibenika je 21-letni delavec Mate Čap-lak s kuhinjskim nožem zaklal 38-letnega Špira Jurkovića, o-četa štirih otrok, ker ga je dan prej Jurković s svojim bratom vred premlatil. Po zločinu je Čaplak pobegnil, vendar so ga ujeli mornarji, zvezali in izro-čili orožnikom. Pokojni Jurko-vič je bil znan kot kvartar in pretepač, zanemarjal je rodni-no in jenal denar celo od svo-jih otrok. Zato se za mrtvega očeta in moža niso zmenili ne otroci in ne žena.